

maart 2019

RAPPORT UITWERKING VERBETEROPTIES GIFTENAFTREK EN ANBI/SBBI-REGELING

Werkgroep van het Ministerie van Financiën
en de SBF

Inhoudsopgave

Voorwoord	i
Slim invulscherm	1
Steunstichting SBBI.....	3
Pilot gegevensuitwisseling	5
Contante giften	7
Herroepelijke giften	9
Giften in natura	11
Giftenaftrek voor bedrijven.....	13
Automatische toekenning ANBI-status aan overheidsinstellingen.....	15
Verbetering dienstverlening aan (kleine) ANBI's.....	17
Gebruik standaardformats	19
Uitbreiden publicatieplicht	21
Integriteitseis	23
Liquidatiebepaling	25
Bestedingscriterium	27
Ex-ANBI's.....	28
Nieuwe vormen van filantropie.....	30

Voorwoord

Dit rapport bevat de gezamenlijk geformuleerde voorstellen (sjablonen) voor verbetering van de giftenaftrek en de ANBI/SBBI-regeling van een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van het Ministerie van Financiën en de SBF.¹ Deze werkgroep is najaar/winter 2018-2019 vijf keer bijeengekomen. Binnen de werkgroep is op constructieve wijze samengewerkt. Het gezamenlijke doel van het Ministerie en SBF was, om het fiscale stelsel voor de filantropische sector robuuster en daarmee toekomstbestendiger te maken. Door die bril zijn alle te behandelen onderdelen bekeken.

De werkgroep is nagegaan of de ideeën en denkrichtingen die in de kabinetsreactie, in het SBF position paper en in de vier aangenomen moties en toezeggingen naar voren zijn gekomen, binnen de giftenaftrek en / of de ANBI- & SBBI-regelingen kunnen leiden tot:

- Een verbetering in de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid met behoud van de geefbereidheid;²
- Een verhoogde geefbereidheid van donateurs;
- Een algemene complexiteitsreductie.

Bovenstaande heeft geleid tot dit rapport met 16 voorstellen voor de versterking van de giftenaftrek en de ANBI- & SBBI-regelingen, waarvoor geldt dat:

- De wensen en de moties uit de Tweede Kamer zijn zo goed mogelijk meegenomen;
- De voorstellen zijn getoetst op draagvlak binnen de sector;
- De voorstellen in samenspraak met de sector zijn ontwikkeld.

Ieder sjabloon bevat een eerste toets op de te verwachten effecten op de geefbereidheid, uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid, administratieve lasten, complexiteitsreductie en budgettaire effecten. Het sjabloon beschrijft tevens de specifieke aandachtspunten die bij elk punt bij het Ministerie van Financiën of bij SBF naar voren zijn gekomen, indien van toepassing, en sluit af met een conclusie. In grote lijnen is op elk punt overeenstemming bereikt, maar soms bestaan er bij één van de partijen nog specifieke zorgen, wensen of aandachtspunten voor de toekomst.

In een aantal gevallen ligt een concrete oplossing voor handen en kan deze snel worden ingevoerd. De conclusie van een aantal andere sjablonen is dat een oplossingsrichting waar partijen zich in kunnen vinden, binnen bereik is, maar dat nog een inspanning moet worden geleverd om tot een goede concrete uitwerking te komen. Tenslotte is het voor een aantal onderwerpen, waarvoor in dit rapport geen directe maatregelen zijn opgenomen, wel raadzaam ontwikkelingen nauwlettend te volgen om indien nodig in de toekomst gezamenlijke acties te kunnen nemen. Dit gebeurt onder andere in een uitvoeringsoverleg tussen de SBF, de Belastingdienst en het Ministerie van Financiën.

¹ SBF is een platform dat de gemeenschappelijke belangen behartigt van vier zelfstandige brancheorganisaties, namelijk Goede Doelen Nederland, de Vereniging van Fondsen in Nederland, Nederland Filantropieland en het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO).

² De concrete uitvoeringskosten worden nog in kaart gebracht na een uitvoeringstoets.

Slim invulscherm

Inhoud onderzoek:

- De aangifte inkomstenbelasting (IB) vraagt uit aan wie een eenmalige gift is gedaan. Dit kan vrij worden ingevuld. Uit het interne deel van het evaluatieonderzoek naar de Giftenaftrek dat door het Ministerie van Financiën in 2017 is uitgevoerd, bleek dat een vrij invoerveld leidt tot onduidelijkheid en fouten bij de aangifte. Kan het vrije veld vervangen worden door een sturend invulveld via een uitklapvenster waarin alleen ANBI's kunnen worden gekozen, die ook in het betreffende jaar de status hebben? In dit veld kunnen idealiter steekwoorden of delen van de naam van de ANBI worden ingevoerd, waarna het veld suggesties aanbiedt.
- Als dit realiseerbaar is, wat zijn dan de voordelen voor burger, sector en Belastingdienst?

Resultaat van het onderzoek

Geefbereidheid

Het te verwachten effect is neutraal, maar deze maatregel zal naar verwachting de geefbereidheid stimuleren.

Uitvoerbaarheid

Na een initiële investering in systemen en producten verbetert de uitvoerbaarheid. Giften zijn te koppelen aan ANBI's, en van de geselecteerde ANBI volgt direct uit het systeem of dit een culturele ANBI is. Dit levert voordelen in het (geautomatiseerde) toezicht op. Behalve uitvoering van dit basisscenario is nog te denken aan opnemen van de steunstichting sociaal belang behartigende instelling (steunstichting SBBI) en een slimme invulmogelijkheid voor periodieke giften. De technische uitwerking moet nog plaatsvinden. De kosten daarvan, de impact op de ontwikkelcapaciteit van de Belastingdienst en de mogelijke ingangsdatum moeten blijken uit een uitvoeringstoets door de Belastingdienst.

Handhaafbaarheid

Positief effect op handhaafbaarheid. Deze bestaat voor een deel uit het voorkomen dat de belastingplichtige onbewust bij de aangifte giften aan een niet-anbi opvoert als aftrekbaar. Deze vorm van toezicht vooraf is effectief en klantvriendelijk; voorkomt vervelende navorderingen achteraf.

Administratieve lasten

Voordeel door minder invultijd voor de burger.

Complexiteitsreductie

De visuele complexiteit van de aangifte neemt af door vervallen culturele giften als aparte categorie. Deze rekent het programma zelf uit.

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbereidheid</i>		●	
<i>Uitvoerbaarheid</i>	●		
<i>Handhaafbaarheid</i>	●		
<i>Werkbaarheid</i>	●		
<i>Complexiteitsreductie</i>	●		
<i>Stichtingbereidheid</i>		●	
	<i>incidenteel</i>	<i>structureel</i>	
<i>Uitvoeringskosten</i>	€ PM	€ PM	

Budgettaire effecten

Niet van toepassing.

Consensus en verschillen tussen MinFin en SBF

Er is overeenstemming over de wenselijkheid, vanwege klantvriendelijkheid en verbetering handhaafbaarheid zonder het aftrekrecht te beperken. SBF ziet nog enkele doorontwikkelingen, zoals direct uploaden van bewijsstukken en integreren uitvraag periodiek-niet periodieke giften. Bovendien komt dit in belangrijke mate tegemoet aan de gesignaleerde vergissingen uit de evaluatierapporten. Financiën is het daar mee eens, maar is nog terughoudend in verband met de uitvoerbaarheid.

Conclusie

Het belang van deze maatregel is groot en staat buiten kijf. Met deze maatregel wordt het mogelijk om een optimaal aantal correcte aangiften te realiseren en de informatiepositie van de Belastingdienst wordt substantieel versterkt. Wanneer deze maatregel echter in de beschikbare ontwikkelcapaciteit van de Belastingdienst gerealiseerd kan worden en tegen welke kosten is nog onduidelijk. Dit zal moeten blijken uit een uitvoeringstoets.

Steunstichting SBBI

Inhoud onderzoek:

- Een steunstichting SBBI wordt opgericht voor één jaar ten behoeve van eenmalige bijzondere investering of jubileum van een stichting of vereniging op het gebied van sport of muziek. Een eenmalige gift aan zo'n steunstichting komt in aanmerking voor de giftenaftrek. Onderzocht is of deze aftrekbaarheid afgeschaft (variant 1) dan wel anders uitgevraagd (variant 2) kan worden.
- In de praktijk komt de steunstichting erg weinig voor. Wel worden er veel aangiftefouten gemaakt bij de steunstichting. Dit is de reden voor het onderzoek.

Resultaat van het onderzoek

Geefbereidheid

Dialogic concludeert dat de impact op de giftenaftrek van de steunstichting zeer beperkt is (er zijn 1 tot 3 steunstichtingen per jaar). Variant 1 heeft dan ook een zeer beperkte impact, variant 2 geen impact.

Uitvoerbaarheid

In variant 1 (aanschaffing) verbetert de uitvoerbaarheid vanzelf. Bij variant 2 moet gezocht worden naar een optie waarbij deze giften nog wel aftrekbaar zijn en opgegeven kunnen worden in de aangifte. Burgers op wie dit niet van toepassing is moeten deze categorie echter niet tegenkomen. Dit vergt een initiële investering in systemen en producten door de Belastingdienst, daarvoor is een uitvoeringstoets noodzakelijk.

Handhaafbaarheid

Positief effect op handhaafbaarheid.

Administratieve lasten

Beperkt voordeel. In variant 1 is er meer voordeel dan in variant 2.

Complexiteitsreductie

Beperkt voordeel. In variant 1 is er meer voordeel dan in variant 2.

Budgettaire effecten

Afgerond nihil in beide varianten.

Consensus tussen MinFin en SBF

Beide varianten kunnen op draagvlak rekenen. De SBF acht het wenselijk dat – indien politiek wordt besloten tot handhaving van de steunstichting – op korte termijn de giften aan steunstichtingen anders uitgevraagd worden.

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoerbaarheid</i>	•		
<i>Handhaafbaarheid</i>	•		
<i>Werkbaarheid</i>	•		
<i>Complexiteitsreductie</i>	•		
<i>Stichtingbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoeringskosten</i>	<i>incidenteel</i> € PM	<i>structureel</i> € PM	

Conclusie

De aftrekbaarheid van giften aan steunstichtingen kan worden afgeschaft. Gezien de functie die de steunstichting in een beperkt aantal gevallen toch lijkt te vervullen, gaat de voorkeur uit naar variant 2.

Pilot gegevensuitwisseling

Inhoud onderzoek:

Of een gift is gedaan, wanneer en voor welke waarde is voor de Belastingdienst op dit moment nagenoeg alleen na te gaan bij de Belastingplichtige zelf. Er zou veel voordeel te behalen zijn met het inwinnen van informatie van de ontvangers van de giften, om deze te gebruiken als contra-informatie of zelfs voor in te vullen de aangifte. Daarvoor zou echter nodig zijn dat alle ANBI's, en voor periodieke giften ook verenigingen, deze informatie inwinnen, opslaan en delen met de Belastingdienst. Er zijn dan aannemelijk grote effecten op de administratieve lasten, privacy, geefbereidheid en relatie tussen doel en gever. Om deze gevolgen duidelijker in kaart te brengen is een pilot gestart met enkele goede doelen. De pilot heeft een verkennend karakter waarbij geen persoonsinformatie op BSN wordt overlegd.

Tussenstand van het onderzoek

Werkplanning en randvoorwaarden

De pilot is nog niet afgerond. Er zijn enkele goede doelen bereid gevonden mee te werken. In de komende maanden wordt met deze organisaties in individuele en groepssessies gesproken over onder andere:

- technische inrichting van de administratie bij de doelen
- vastlegging van de gegevens van de gever
- statistieken over huidige gevers en giften
- knelpunten bij privacy
- afnemende geefbereidheid bij delen van de identiteit van de gever
- populatiekenmerken goede doelen en verenigingen.

Voor goede doelen is essentieel dat bij uitwisseling van gegevens aan bepaalde randvoorwaarden wordt voldaan, zoals:

- borging van anonimiteit van de gever die geen gebruik maakt van giftenaftrek
- borging van privacyaspecten

De resultaten van de pilot worden door MinFin in een rapport verwerkt dat inhoudelijk met de sector wordt afgestemd.

Melden van vermoeden van fraude

Bij het onderzochte onderwerp 'herroepelijke giften' is vastgesteld dat meer inzet mogelijk is op het melden van verdachte herroepingen. Een dergelijke melding is een nu al mogelijke vorm van informatiedeling.

Consensus tussen MinFin en SBF

MinFin en SBF hebben er beide belang bij dat er meer objectieve informatie beschikbaar komt over de randvoorwaarden en mogelijke gevolgen van informatie-inwinning bij de goede doelen. De pilot kan daaraan bijdragen en daarvoor is dan ook draagvlak.

Verschillen tussen MinFin en SBF

MinFin stelt zich op het standpunt dat renseignering als aan randvoorwaarden wordt voldaan wenselijk kan zijn, afhankelijk van de uitkomsten van vervolgonderzoek. Dit kan bijdragen aan de robuustheid van de giftenaftrek.

SBF stelt zich op het standpunt dat mogelijkheden voor het uitwisselen van informatie nader verkend kunnen worden maar vervolgstappen pas aan de orde kunnen zijn nadat verbeteringen in het aangifteproces zijn doorgevoerd.

Conclusie

Gegevensuitwisseling is alleen functioneel als onderdeel van een samenhangend pakket. Verbetering van het aangifteproces – de voorkant – is hierbij conditio sine qua non.

De pilot heeft een strikt onderzoekend karakter, gericht op het opbouwen van informatie over dit onderwerp en is dus geen opmaat naar een brede uitrol. Er is wel draagvlak voor de pilot op zich en het werk eraan is gestart.

Contante giften

Inhoud onderzoek:

Giften zijn aftrekbaar indien deze giften door de burger aannemelijk kunnen worden gemaakt. Dat wil zeggen dat giften in aanmerking worden genomen voor zover zij met schriftelijke bewijsstukken kunnen worden gestaafd. Wel moet de burger een bankoverschrijving of een kwitantie van de ontvangende ANBI of vereniging kunnen tonen. Contante giften zijn zeer lastig te controleren en blijken fraudegevoeliger, ook vanwege vervalste kwitanties, dan giften die op een andere manier worden gedaan. Onderzocht is afschaffing van de aftrekbaarheid van contante giften.

Resultaat van het onderzoek

Er is geen kwantitatieve informatie voorhanden over het bedrag dat in Nederland in contante giften aan goede doelen wordt gegeven, laat staan van het bedrag aan contante giften waarvoor giftenaftrek wordt geclaimd. Wel neemt de rol van contant geld in de samenleving af, zelfs landelijke huis-aan-huis collectes gebruiken vaker pinapparaten of contactloos betalen. De mogelijkheid om per pin of giraal te geven, is een goed alternatief. Binnen kerken wordt al vaak gewerkt met een vouchersysteem. Daarom kan de aftrek van contante giften voor de giftenaftrek afgeschaft.

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoerbaarheid</i>	•		
<i>Handhaafbaarheid</i>	•		
<i>Werkbaarheid</i>	•		
<i>Complexiteitsreductie</i>	•		
<i>Stichtingbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoeringskosten</i>	<i>incidenteel</i> € PM	<i>structureel</i> € PM	

Geefbereidheid

Naar verwachting zijn de consequenties van afschaffing van aftrek contante giften nihil vanwege het alternatief om te gireren.

Uitvoerbaarheid

Positief effect op de uitvoerbaarheid.

Handhaafbaarheid

Verbetering van de handhaafbaarheid.

Administratieve lasten

Nemen af voor ANBI's en verenigingen, een kwitantie voor contante giften is niet meer nodig. Het zelf invullen van de aangifte wordt iets eenvoudiger.

Complexiteitsreductie

Afschaffing van aftrek contante giften vergt wijziging wetgeving. Voor de Belastingdienst treedt een vereenvoudiging op.

Budgettaire effecten

Volgens de eerste inschatting heeft de maatregel geen budgettaire effecten.

Consensus tussen MinFin en SBF

Vanuit het oogpunt van handhaafbaarheid is het wenselijk aftrekbaarheid van contante giften voor de giftenaftrek af te schaffen. De SBF heeft geen zwaarwegende bezwaren.

Conclusie

Aftrekbaarheid van contante giften kan worden afgeschaft.

Herroepelijke giften

Inhoud onderzoek:

Herroepelijke giften zijn aftrekbaar. Er zijn vijf soorten herroepelijke giften:

1. Onvoorwaardelijk herroepbare gift
2. Ongegrond herroepen gift
3. Gift onder feitelijke voorwaarde
4. Gift onder feitelijke en financiële voorwaarden
5. Crowdfunding

De mogelijkheid feitelijke en financiële voorwaarden te stellen aan giften kan de geefbereidheid vergroten. Wel is met name de ongegrond herroepen gift gevoelig voor fraude. Een gift die ongegrond wordt herroepen is een gift die in eerste instantie niet bedoeld was als herroepelijke gift, maar toch wordt herroepen. Een voorbeeld: De donateur doet een in december gift van bijvoorbeeld € 10.000 en meldt in januari van het volgende jaar aan het begunstigde doel dat sprake is van een vergissing, hij had eigenlijk beoogd € 100 te doneren. Een doel zal vaak genegen zijn € 9.900 te retourneren. Het doel wil namelijk niet een donateur benadelen.

Voor de Belastingdienst is het opsporen van de herroeping momenteel erg lastig. In het hierboven genoemde voorbeeld onttrekt de betrokkene het bedrag aan het oog op 1 januari (grondslag box 3), trekt het bedrag af als giften, maar geeft de teruggave in het volgende jaar niet op als belastbaar.

De aftrekbaarheid van herroepelijke giften op zich hoeft niet ter discussie te staan. Verbetering kan worden gezocht bij ongegrond herroepen giften in de uitvoeringspraktijk: een betere samenwerking met de goede doelen door duidelijk te maken in welke situaties een melding kan worden gedaan van een herroepen gift waarbij mogelijk fraude speelt. Het voorstel is om goede doelen te faciliteren in het melden aan de Belastingdienst wanneer giften groter dan X worden herroepen door de donateur en/of herroepen giften te melden wanneer de ANBI een vermoeden heeft dat er sprake kan zijn van misbruik. Voor X zou bijvoorbeeld kunnen worden aangesloten bij het objectieve meldbedrag van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme. Ook wanneer een (aanzienlijk) kleiner bedrag dan X wordt herroepen, kan de ANBI het vermoeden hebben dat er iets niet in de haak is. Ook dan kan een melding volgen. Omgekeerd is mogelijk dat een grotere herroeping onverdacht is, vanwege bijvoorbeeld heldere afspraken over de herroeping vooraf. Dan is het niet nodig de herroeping te melden.

Resultaat van het onderzoek

Geefbereidheid

Naar verwachting zijn er geen consequenties voor de geefbereidheid.

Uitvoerbaarheid

Positief effect op de uitvoerbaarheid.

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbereidheid</i>		●	
<i>Uitvoerbaarheid</i>	●		
<i>Handhaafbaarheid</i>	●		
<i>Werkbaarheid</i>	●		
<i>Complexiteitsreductie</i>	●		
<i>Stichtingbereidheid</i>		●	
<i>Uitvoeringskosten</i>	<i>incidenteel</i> € PM	<i>structureel</i> € PM	

Budgettaire effecten

De onderzochte maatregel kent geen budgettaire effecten.

Handhaafbaarheid

Verbetering van de handhaafbaarheid.

Administratieve lasten

Nemen licht toe voor ANBI's en verenigingen.

Complexiteitsreductie

Voor de Belastingdienst treedt een vereenvoudiging op.

Consensus en verschillen tussen MinFin en SBF

Vanuit het oogpunt van handhaafbaarheid en de uitstraling op de sector is het wenselijk om onbedoeld gebruik van herroepelijke giften tegen te gaan. Er is reeds een begin van implementatie gemaakt. Er komt meer zichtbaarheid voor de meldmogelijkheid voor goede doelen. De SBF en MinFin hebben beiden voorkeur voor optie 1, met de toevoeging dat ook bij herroepingen onder het grensbedrag, bij vermoeden van misbruik, gemeld kunnen worden.

Conclusie

Voor zowel Belastingdienst als de sector heeft goede informatievoorziening aan de goede doelen en aan donateurs, samen met een eenvoudige meldmogelijkheid, voordelen. Dit wordt nader uitgewerkt.

Giften in natura

Inhoud onderzoek:

Giften zijn aftrekbaar indien deze door de belastingplichtige aannemelijk kunnen worden gemaakt met schriftelijke bewijsstukken, zoals een kwitantie van de ontvangende ANBI of vereniging. Giften in natura zijn giften in een andere vorm dan geld. Voor de giftenaftrek moet een gift in natura worden gewaardeerd tegen de waarde in het economische verkeer. In de praktijk is dit lastig voor de belastingplichtige waardoor het risico bestaat dat die de giften te hoog of te laag waardeert op zijn aangifte. Voor de Belastingdienst is dit moeilijk te controleren, omdat dat erg arbeidsintensief is. De mogelijkheid is onderzocht om deze giften in natura alleen aftrekbaar te laten zijn indien er een objectieve waardebepaling / onafhankelijk recent taxatierapport is (optie 1) of voor giften in natura groter dan een bepaalde aangegeven waarde de voorwaarde te stellen dat deze alleen aftrekbaar zijn indien er een objectieve waardebepaling / recent taxatierapport is (optie 2). Giften onder deze aangegeven waarde zijn als regel aftrekbaar. Bij deze waarde kan worden gedacht aan € 2.500 per kalenderjaar. In plaats van een recent taxatierapport kan het ook gaan om bijvoorbeeld een recent aankoopbewijs.

Zo'n onafhankelijke taxatie kost geld en gebeurt niet voor voorwerpen met een lage waarde in het economische verkeer. Met optie 2 wordt gericht voorkomen dat mensen misbruik van de regeling maken door giften te hoog waarderen. De voorkeur van SBF gaat naar optie 2 uit.

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbaarheid</i>			•
<i>Uitvoerbaarheid</i>		•	
<i>Handhaafbaarheid</i>	•		
<i>Werkbaarheid</i>		•	
<i>Complexiteitsreductie</i>			•
<i>Stichtingbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoeringskosten</i>	<i>incidenteel</i> € PM	<i>structureel</i> € PM	

Resultaat van het onderzoek

Geefbaarheid

Optie 1: naar verwachting negatief aangezien een forse drempel wordt opgeworpen voor giften in natura.

Optie 2: naar verwachting licht negatief, afhankelijk van de uitwerking.

Uitvoerbaarheid

Beide opties zijn uitvoerbaar. In de uitvoering is meer voordeel te behalen als de belastingplichtige op het moment dat hij de gift doet weet dat een taxatierapport nodig is. Dit in plaats ervan dat hij pas in de controlefase wordt geconfronteerd met deze eis. Daarom is voorlichting hierbij van belang.

Handhaafbaarheid

De handhaafbaarheid verbetert. Er verdwijnt een subjectief element, waarbij de last op de inspecteur rust om een andere waarde dan de aangegeven waarde aan te tonen.

Administratieve lasten

Toename van administratieve lasten. De gever moet immers zorgen voor een taxatierapport bij giftenaftrek. Bij variant 2 is deze toename beperkter. Op dit moment worden in sommige gevallen al taxatierapporten opgemaakt bij giften in natura, hetgeen de toename beperkt.

Complexiteitsreductie

Beide varianten zorgen voor een toename in complexiteit, nu er een extra eis wordt gesteld aan aftrekbaarheid. In variant 2 is deze complexiteitstoename beperkter.

Budgettaire effecten

De onderzochte maatregel kent geen budgettaire effecten

Consensus tussen MinFin en SBF

Er is consensus dat uitwassen, zoals zeer hooggewaardeerde (periodieke) giften zonder objectieve waardebeoordeling onwenselijk zijn.

Verschillen tussen MinFin en SBF

Geen.

Conclusie

Optie 2 is vanwege de beperktere gevolgen voor geefbereidheid aantrekkelijker dan optie 1. Er is voldoende draagvlak om optie 2 nader te onderzoeken als maatregel.

Giftenaftrek voor bedrijven

Inhoud onderzoek:

Bij de Geefwet per 2012 is de giftenaftrek voor ondernemingen in de vennootschapsbelasting (Vpb) aangepast door afschaffing van de drempel en een ophoging van het maximum van 10% naar 50% van hun winst met een maximale gift van €100.000 per jaar. De culturele multiplier bedraagt 50% met een maximum van € 2.500.

Het gaat hierbij om de aftrekbaarheid van zogenoemde niet-zakelijke kosten. Zakelijke giften (bv. uitgaven in het kader van MVO-beleid) zijn aftrekbaar van de winst als bedrijfskosten (zonder maximum). Onderzocht is of de giftenaftrek voor bedrijven in de Vpb in de huidige vorm toereikend is.

Resultaat van het onderzoek

Het jaarlijks budgettaire beslag van de giftenaftrek bedroeg circa €5 miljoen bij bedrijven in de vennootschapsbelasting (Vpb), dat komt overeen met circa € 20 miljoen aan giften per jaar. In de praktijk doen veel bedrijven in de Vpb donaties op een zodanige wijze dat zij aftrekbaar zijn als kosten (zie hierboven). De praktijk kan met de combinatie momenteel goed uit de voeten.

Een aanpassing van de giftenaftrek in de Vpb is dan ook niet nodig. Wel moet de discussie betreffende de voorstellen van de Europese Commissie voor richtlijn CC(C)TB goed in de gaten gehouden worden als die ingevoerd zouden worden, zouden, grote bedrijven donaties aan goede doelen mogelijk niet meer als bedrijfskosten kunnen aftrekken.

Geefbereidheid

SBF is bezorgd over de geefbereidheid van het bedrijfsleven als de aftrekbaarheid van donaties in brede zin in het geding zou komen door invoering van de CC(C)TB. Dit kan alsdan grote gevolgen hebben voor de inkomstenpositie van door hen gesteunde goede doelen.

Uitvoerbaarheid

Niet van toepassing

Handhaafbaarheid

Niet van toepassing

Administratieve lasten

Niet van toepassing

Complexiteitsreductie

Niet van toepassing

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoerbaarheid</i>		•	
<i>Handhaafbaarheid</i>		•	
<i>Werkbaarheid</i>		•	
<i>Complexiteitsreductie</i>		•	
<i>Stichtingbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoeringskosten</i>	<i>incidenteel</i> € PM	<i>structureel</i> € PM	

Consensus tussen MinFin en SBF

De huidige giftenaftrek voor bedrijven continueren. Alert zijn op invoering van de CC(C)TB die als gevolg kan hebben dat de geefbereidheid van grote bedrijven onder druk zal komen te staan.

Budgettaire effecten

Niet van toepassing.

Verschillen tussen MinFin en SBF

De SBF bepleit om zodra er sprake is van invoering van de CC(C)TB het huidige plafond van € 100.000 in de giftenaftrek voor de Vpb te heroverwegen.

Vanuit Minfin is aangegeven dat het nog zeer ongewis is of en zo ja, hoe een CC(C)TB wordt ingevoerd en of dat consequenties zou kunnen hebben voor de giftenaftrek. Dit punt lijkt wat prematuur.

Conclusie

De huidige giftenaftrek voor bedrijven continueren. Alert zijn op invoering van de CC(C)TB waardoor de geefbereidheid van grote bedrijven onder druk kan komen

Automatische toekenning ANBI-status aan overheidsinstellingen

Inhoud onderzoek:

- De motie 95 van de leden Lodders en Omtzigt vraagt om een aanpassing van de ANBI-regelgeving teneinde ervoor te zorgen dat niet alle publiekrechtelijke lichamen overal ter wereld automatisch als ANBI worden aangemerkt.³

Resultaat van het onderzoek

Het aantal publiekrechtelijke lichamen waarvoor de ANBI-status van belang is, is onbekend.

Optie 1:

Het automatisch aanmerken als ANBI van publiekrechtelijke lichamen uit de regelgeving halen. Dat heeft tot gevolg dat alle publiekrechtelijke lichamen, indien zij dat willen, een ANBI-aanvraag moeten indienen en voorts dat deze instellingen dan aan alle voorwaarden in de regelgeving moeten voldoen.

Optie 2:

- De automatische aanmerking als ANBI van publiekrechtelijke lichamen wordt begrensd tot de lidstaten van de EU en EER. Dat heeft tot gevolg dat alle publiekrechtelijke lichamen buiten de lidstaten van de EU en de EER-staten, indien zij dat willen, een ANBI-aanvraag moeten indienen en voorts dat deze instellingen dan aan alle voorwaarden in de ANBI-regelgeving moeten voldoen.
- Tevens wordt de automatische aanmerking als ANBI beperkt tot de Staat, de provincies, de gemeenten en de waterschappen. Dat betekent dat de "lichamen waaraan krachtens de Grondwet verordenende bevoegdheid is verleend" worden uitgezonderd van het automatisme.

De voorkeur gaat uit naar optie 2.

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbereidheid</i>		●	
<i>Uitvoerbaarheid</i>	●		
<i>Handhaafbaarheid</i>	●		
<i>Werkbaarheid</i>	●		
<i>Complexiteitsreductie</i>	●		
<i>Stichtingbereidheid</i>		●	
<i>Uitvoeringskosten</i>	<i>incidenteel</i> € PM	<i>structureel</i> € PM	

Geefbereidheid

Naar verwachting zijn de (inhoudelijke) consequenties van beide opties beperkt.

Uitvoerbaarheid

Positief effect op de uitvoerbaarheid.

Handhaafbaarheid

Positief effect op handhaafbaarheid.

Administratieve lasten

Nemen licht toe bij optie 2, bij optie 1 duidelijk sprake van een toename.

³ Kamerstukken II 2017/18, 34 785, nr. 95.

Complexiteitsreductie

Beperkt voordeel. Het risico dat fiscaal gefaciliteerd geefgeld een niet algemeen nuttige bestemming krijgt, wordt niet weggenomen door het automatisme uit de regelgeving te halen of te beperken tot publiekrechtelijke lichamen in de EU/EER.

Budgettaire effecten

Nog niet geraamd.

Consensus tussen MinFin en SBF

Optie 2 geniet de voorkeur.

Verschillen tussen MinFin en SBF

Geen

Conclusie

De voorkeur uit naar variant 2 omdat dit voor de sector minder ingrijpende gevolgen heeft en wel uitvoering geeft aan de doelstelling van de motie.

Verbetering dienstverlening aan (kleine) ANBI's.

Inhoud onderzoek:

Bij het AO van juni 2018 is onder meer motie 96 ingediend waarin verzocht wordt om een apart team bij BelastingTelefoon in te richten om "onwetende" ANBI's te ondersteunen op ANBI-gebied.⁴

Doel en doelgroep

De verbetering is met name gewenst voor de kleinere (kandidaat-) ANBI's die veelal werken met vrijwilligers. Deze vrijwilligers zijn niet altijd digitaal-vaardig. De ervaring van de Belastingdienst leert ook dat men niet altijd beseft waar men aan begint terwijl men toch formele verplichtingen aangaat, zoals het runnen van een stichting met de daarbij horende bedrijfsvoering en (fiscaal)-juridische consequenties.

Resultaat van het onderzoek

Het uitvoeren van een compact kwalitatief onderzoek

Doel daarvan is het verkrijgen van kennis naar de motivatie om de ANBI-status aan te vragen: is die motivatie fiscaal gedreven of zijn er andere oorzaken?

Verbetering en uitbreiding ANBI-site

De huidige ANBI-site is voor een leek niet altijd begrijpelijk leesbaar. Ook zijn er onjuistheden ingeslopen. Die zijn geïnventariseerd en verbeterd. De volgende stap is het voor een leek begrijpelijk maken van de teksten waarbij ook de regelgeving wordt uitgelegd. Ook kan de visie en strategie van de Belastingdienst inzake de ANBI-regeling worden opgenomen.

De ANBI-site kan uitgebreid worden met de sjablonen publicatieplicht. Ook kan op de site verwezen worden naar sectorpartijen als NLFL, PARTIN, GDN, FIN en toezichthouder CBF.

Kennis over bezoekers website

Kennis over wie de bezoekers zijn en met welke redenen zij de site bezoeken is noodzakelijk om de effectiviteit van de informatievoorziening van de site te optimaliseren.

Nieuwe communicatievormen

Er zijn meerdere communicatiekanalen in te schakelen om de doelgroep te bereiken. Nader onderzoek naar kosten en effectiviteit moet uitwijzen welke kanalen de voorkeur hebben, rekening houdende met het algemene beleid van de Belastingdienst (die steeds meer op digitale wijze met de burgers en bedrijven wenst te communiceren).

Mogelijke kanalen zijn:

- internetportal speciaal voor ANBI
- apart belteam voor ANBI

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoerbaarheid</i>	•		
<i>Handhaafbaarheid</i>	•		
<i>Werkbaarheid</i>	•		
<i>Complexiteitsreductie</i>		•	
<i>Stichtingbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoeringskosten</i>	<i>incidenteel</i> € PM	<i>structureel</i> € PM	

⁴ Kamerstukken II 2017/2018, 34795, 96

- brieven, flyers, gebruikersinstructies e.d. Nu staan die nog op papier. Onderzocht moet worden of die ook in digitale vorm beschikbaar gesteld kan worden.
- stands op filantropie-beurzen en activiteiten
- ANBI komt naar je toe deze winter: expertmeetings organiseren (zie hiervoor bij 'Verbetering en uitbreiding site'.)
- ANBI-vragen die via social media (Twitter en Facebook) worden door team 'Webcare' doorgesluisd ANBI. Dit communicatiekanaal wordt maar sporadisch gebruikt (ca. 10-15 keer per jaar). Er zou meer aandacht op dit kanaal gevestigd kunnen worden.

Nader onderzoek moet plaatsvinden of voornoemde kanalen mogelijk c.q. wenselijk zijn.

Ter beschikking stellen van de ANBI-wiki

De ANBI wet- en regelgeving is recentelijk in een wiki-omgeving gedigitaliseerd. Onderzocht zou kunnen worden of (een deel van) de wiki ter beschikking gesteld kan worden buiten de Belastingdienst, hetgeen wellicht voor de adviseurs en het notariaat een verrijking kan zijn.

Conclusie

De filantropie-sector en MinFin zijn het er over eens dat er op gebied van communicatie inzake ANBI-wetgeving en ANBI-uitvoering verbetering kan plaatsvinden.

Een apart belteam voor ANBI biedt weinig soelaas omdat de telefonische ANBI-vragen nu al één op één doorgezet worden naar het ANBI-team.

Gebruik standaardformats

Aanleiding

Brief Stas. dd. 26-04-2018:⁵

- Controle op naleving publicatieplicht is lastig door het ontbreken van vormvereisten en plaatsbepaling van de publicatie.
- Invoering van een (vrijwillig of verplicht) standaardsjabloon kan het toezicht vereenvoudigen en de transparantie en daarmee het vertrouwen in de filantropiesector bevorderen.

Motie 93:

- Opstellen van een modelpublicatie waarin minimumeisen worden gesteld aan een aantal genoemde aspecten.⁶

Probleem

Er zijn geen wettelijke vormvereisten gesteld aan de wijze waarop ANBI's moeten publiceren: de publicatie is vormvrij. Publicatie van gegevens op bijvoorbeeld een openbare facebookpagina volstaat ook. Er zijn partijen die een platform bieden waarop ANBI's hun gegevens kunnen publiceren. Deze vormvrijheid van publiceren en het ontbreken van plaatsbepaling maken het toezicht, dat jaarlijks terugkeert, arbeidsintensief.

Vanuit het perspectief van het gevend publiek is het ontbreken van plaatsbepaling minder

problematisch. Immers, het gevend publiek heeft nu reeds op tenminste 3 manieren toegang tot deze informatie: via de URLs die vermeld staan bij de ANBI in het ANBI-register van de Belastingdienst, via de website van de ANBI-instelling zelf of via de platforms van derden waarop ANBI's hun informatie kunnen plaatsen.

Gewenste situatie

Gewenst is dat de ANBI's gebruik kunnen maken van standaardmodellen die voldoen aan de wettelijke publicatieplicht. Gelet op de huidige regelgeving gaat het om drie standaardmodellen, te weten: een voor de kerkgenootschappen, een voor de vermogensfondsen en een voor de fondsenwervende ANBI's.

Oplossingsrichting

Kijkend naar de gewenste situatie kunnen de volgende standaardmodellen aan de ANBI's aangeboden worden:

1. Standaardmodel publicatieplicht kerkgenootschappen;
2. Standaardmodel publicatieplicht vermogensfondsen;
3. Standaardmodel publicatieplicht fondsenwervende ANBI's.

Recent is voor de Erkende goede doelen het zogenaamde Erkenningpaspoort ingevoerd. Voor deze door het CBF erkende organisaties geldt dat zij kunnen volstaan met publicatie van dit paspoort, aangezien zij daarnaast ook aan andere transparantieplichtingen voldoen.

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbaarheid</i>	•		
<i>Uitvoerbaarheid</i>	•		
<i>Handhaafbaarheid</i>	•		
<i>Werkbaarheid</i>	•		
<i>Complexiteitsreductie</i>		•	
<i>Stichtingbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoeringskosten</i>	<i>incidenteel</i> € PM	<i>structureel</i> € PM	

⁵ Kamerstukken II 2017/2018, 34785, 84.

⁶ Kamerstukken II 2017-2018, 34785, 93.

De standaardmodellen kunnen worden aangeboden aan de ANBI's via de site van de Belastingdienst en via de brancheorganisaties filantropie. Daarbij kan ook aangegeven worden waar de modellen geplaatst kunnen worden om de transparantie optimaal te maken.

Het gebruik van de modellen en de plaatsing daarvan is op vrijwillige basis, verplicht gebruik kan een volgende stap zijn indien niet het gewenste resultaat wordt bereikt.

Nader onderzocht zou kunnen worden of het bieden van mogelijkheden om deze informatie op te slaan op een centrale portal voordelen zou kunnen bieden, bijvoorbeeld bij de Belastingdienst.

Resultaten verkenning

Het ter beschikking stellen van standaardmodellen kan een bijdrage leveren aan het beter zichtbaar zijn van de informatie van de ANBI's. Dit leidt tot een verbetering van de transparantie waardoor het vertrouwen in de filantropiesector wordt bevorderd. En dat kan een positieve werking hebben op het geefgedrag. Ook kan het toezicht hierdoor vereenvoudigd worden.

Vanuit het perspectief van de ANBI's gezien heeft het aanbieden van modellen een dienstverlenend karakter en worden de administratieve lasten verminderd.

Vanuit het perspectief van de ANBI's gezien, met name voor de vele kleine ANBI's, blijven de administratieve lasten van de publicatieplicht een aandachtspunt.

Overeenstemming ministerie en sector

Er is overeenstemming over de wenselijkheid om standaardsjablonen beschikbaar te stellen via de website van de Belastingdienst en via de websites van de brancheorganisaties.

Uitbreiden publicatieplicht

Aanleiding

- Zie brief Stas. dd. 26-04-2019⁷:
Het is te overwegen om de publicatieplicht uit te breiden zodat basale informatie over feitelijke activiteiten en bestedingen toegankelijk wordt voor het publiek en voor de Belastingdienst. Dit kan de transparantie bevorderen en vergemakkelijkt het toezichtswerk van de Belastingdienst.
- Tweede Kamer motie nr. 93:
- Modelpublicatie waarin minimeisen worden gesteld aan de financiële transparantie inclusief ' giften/donaties uit a) niet-EU landen en b) direct of indirect uit onvrije landen.

Probleem

Het gevend publiek en de Belastingdienst hebben geen direct zicht op de feitelijke activiteiten en bestedingen van de ANBI-instelling. Er is geen zicht op de financiering van ANBI-instellingen vanuit het buitenland terwijl openheid daarover volgens het regeerakkoord gewenst is.

Gewenste situatie

De verkenning van dit onderwerp heeft zich toegespitst op de benoemde uitbreidingen in voornoemde brief van de Stas. en de motie 93, te weten:

1. de aard van de activiteiten van de ANBI;
2. de omvang van de ANBI in termen van vermogen, donaties en bestedingen;
3. aantal werknemers, aantal vrijwilligers;
4. vormen van ander toezicht op ANBI's, niet zijnde toezicht door de Belastingdienst;
5. geldstromen uit onvrije landen dan wel uit niet-EU landen.

Resultaten verkenning

De SBF is van mening dat van iedere uitbreiding duidelijk gemaakt moet kunnen worden welk probleem met de uitbreiding wordt opgelost. Dit standpunt wordt gedeeld door de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB).

Hierna wordt puntsgewijs ingegaan op de voorgestelde uitbreidingen.

Ad 1: deze informatie valt nu al onder de publicatieverplichtingen, dan wel kan daarvan afgeleid worden.

Ad 2: de jaarcijfers vallen nu al onder de publicatieverplichtingen. Eerder is bepaald dat kerkgenootschappen en vermogensfondsen hun vermogen niet hoeven te publiceren. Een uitbreiding voor de fondsenwervende ANBI's met de bestedingen en toelichting daarop wordt niet wenselijk geacht. Voor het gevend publiek zou een uitbreiding weliswaar meer inzicht bieden in de besteding van de gelden, waarbij opgemerkt wordt dat veel kleinere instellingen meer het karakter hebben van dadenorganisaties die niet afhankelijk zijn van het gevend publiek. En, voor de vele kleine ANBI's betekent een uitbreiding een grote lastenverzwaring. Voor het risicogestuurd toezicht door de Belastingdienst is de uitbreiding niet relevant.

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoerbaarheid</i>			•
<i>Handhaafbaarheid</i>			•
<i>Werkbaarheid</i>		•	
<i>Complexiteitsreductie</i>		•	
<i>Stichtingbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoeringskosten</i>	<i>incidenteel</i> € PM	<i>structureel</i> € PM	

⁷ Zie voetnoot 4.

Ad 3: de meerwaarde van deze uitbreiding voor het gevend publiek wordt in twijfel getrokken: welk probleem of welke maatschappelijk vraag wordt met deze uitbreiding opgelost?

Ad 4: zowel de SBF als MinFin zijn van mening dat deze uitbreiding van toegevoegde waarde kan zijn. Voor het gevend publiek omdat zichtbaar is dat toezicht wordt uitgeoefend hetgeen het vertrouwen in de instelling vergroot. Voor de uitvoering van de Belastingdienst omdat zichtbaar is dat er al een vorm van toezicht is waarop het (eventuele) fiscale toezicht op aangepast kan worden.

De uitbreiding met een opgaaf van andere vormen van toezicht hoeft voor de instellingen geen grote administratieve last te zijn. Voorbeelden ter verduidelijking: een ANBI die een gemeentelijke subsidie krijgt, moet (financiële) verantwoording afleggen aan de gemeente of een erkend goed doel staat onder toezicht van toezichthouder CBF.

Ad 5: Een uitbreiding met een opgaaf van ontvangsten uit een niet-EU-land kan inzicht verschaffen over de herkomst van de gelden. De beoordeling daarvan door de Belastingdienst, waarvoor financiële kennis nodig is, zal echter extra menskracht vergen. Voor het gevend publiek lijkt de uitbreiding minder relevant omdat die meer geïnteresseerd zijn in de bestedingen.

Een uitbreiding met een opgaaf uit een onvrij land is, gelet op het ontbreken van een definitie daarvan, niet wenselijk.

Consensus MinFin en SBF

SBF is in principe tegen iedere uitbreiding van de publicatieplicht, tenzij de overheid duidelijk kan maken welk probleem met uitbreiding precies wordt opgelost. MinFin en SBF hebben overeenstemming bereikt ten aanzien van de punten 1 tot en met 4.

Het SBF heeft tegen de uitbreiding genoemd onder 5 ernstige bezwaren en vraagt zich af hoe die uitbreiding zich verhoudt tot het wetsvoorstel van J&V over het verplicht publiceren van alle donaties vanaf € 15.000,-. Het SBF geeft aan dat het voorstel de geefbereidheid van donateurs aantast en schadelijk is voor de privacy, het voorstel is disproportioneel, is niet handhaafbaar en controleerbaar. Ook gaan de voorstellen in tegen het belang dat de overheid zelf toekent aan de filantropische sector.

Integriteitseis

Inhoud onderzoek:

De integriteitseis voor ANBI's houdt in dat de ANBI-status kan worden afgenomen indien de instelling, bestuurder, leidinggevende e.d. in die hoedanigheid strafrechtelijk veroordeeld is voor het plegen van een misdrijf in afgelopen vier jaar.⁸

Onderzocht is of:

1. Is het wenselijk de integriteitseis voor ANBI's aan te scherpen door een verlengde terugbliktermijn op te nemen? De 4 jaar is ontleend aan de standaardterugbliktermijn voor de Verklaring omtrent het gedrag (VOG); voor functies met een hogere integriteitseis geldt een terugbliktermijn van 10 jaar, voor zedendelicten een onbeperkte termijn. Een strafblad in de terugbliktermijn is geen beletsel voor een VOG, dit hangt kortgezegd af van de relevantie voor het doel van de VOG en risico herhaling. Dus een verlengde terugbliktermijn voor ANBI's is mogelijk maar de toevoegde waarde is beperkt.

2. Uitvoering motie 92 (voorstel zodat organisaties die zich niet houden aan de Grondwet en internationaal recht geen recht hebben op de ANBI-status) kan door de voorwaarden van de integriteitseis kritisch tegen het licht te houden⁹ of wellicht door de integriteitseis beter te laten aansluiten op de recente verbeteringen van de VOG-systematiek, bijvoorbeeld absolute weigeringsgrond VOG indien sprake is van (verdenking van) een terrorismemisdrijf.

Optie 2 wordt de komende tijd nader uitgewerkt. Daarbij wordt ook gekeken naar de onderstaande aspecten.

Resultaat van het onderzoek

Geefbereidheid

De onderzochte maatregel heeft geen effect op de geefbereidheid.

Uitvoerbaarheid

De integriteitseis kent een flink aantal voorwaarden. Kort gezegd, kan alleen indien het misdrijf is gepleegd in de hoedanigheid van bestuurder enz. van de ANBI én een onherroepelijke veroordeling door de Nederlandse rechter heeft plaatsgevonden én de betreffende ANBI niet publiekelijk afstand neemt van de strafbare handeling, de ANBI-status worden ingetrokken op grond van deze eis. Intrekking van de ANBI-status uitsluitend op basis van de integriteitseis is om die reden nog nooit voorgekomen. De werking van de huidige integriteitseis voor ANBI's is

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbereidheid</i>		●	
<i>Uitvoerbaarheid</i>	●		
<i>Handhaafbaarheid</i>	●		
<i>Werkbaarheid</i>	●		
<i>Complexiteitsreductie</i>	●		
<i>Stichtingbereidheid</i>		●	

⁸ Artikel 5b, achtste lid, Algemene wet inzake rijksbelastingen

⁹ Zo kan de term "opzettelijk" bij het plegen van een misdrijf vervallen. Ook kan de omschrijving van misdrijven worden aangevuld; (groeps)belediging, aanzetten tot haat, discriminatie of geweld zijn deels opgenomen. Voorts kan de eis dat het misdrijf gezien zijn aard of de samenhang met andere door de algemene nut beogende instelling of genoemde personen begane misdrijven, een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert en sprake is van een gevaar voor herhaling, vervallen.

daardoor beperkt en is slechts een preventief instrument. Optie 2 heeft een licht positieve invloed op de uitvoerbaarheid.

Handhaafbaarheid

Aanpassing integriteitseis heeft een licht positieve invloed op de handhaafbaarheid van de regeling.

Administratieve lasten

Aanpassing integriteitseis heeft een licht negatieve invloed op de administratieve lasten.

Complexiteitsreductie

Aanpassing integriteitseis heeft in beginsel beperkte invloed op de complexiteit van de regeling.

Budgettaire effecten

De eerste inschatting is dat de maatregel geen budgettaire effecten heeft.

Consensus tussen MinFin en SBF

Gelet op het beperkte bereik van de integriteitseis voor ANBI's, kan de vraag gesteld worden of een verlenging van de terugkijktermijn het gewenste effect sorteert.

Verschillen tussen MinFin en SBF

Er zijn geen verschillen tussen MinFin en de SBF.

Conclusie

Hoewel het effect mogelijk beperkt is, is het verlengen van de terugkijktermijn of andere aanpassing integriteitseis in beginsel niet bezwaarlijk.

Een nadere uitwerking met betere aansluiting met de VOG-systematiek moet nog worden gezien.

Liquidatiebepaling

Inhoud onderzoek:

- De liquidatiebepaling betreft de voorwaarde dat in de statuten bepaald moet zijn dat bij opheffing van een ANBI een batig liquidatiesaldo besteed wordt ten behoeve van een ANBI met een soortgelijke doelstelling.
- In de praktijk blijkt dat deze bepaling veel discussie oplevert over de vraag wat een soortgelijk doel is.
- Daarom is bezien of de liquidatiebepaling op dit punt kan worden versoepeld.
- De voorwaarde dat het liquidatiesaldo besteed moet worden ten behoeve van een ANBI met een soortgelijke doelstelling is met name opgenomen vanwege de invoering van de multiplier in de giftenaftrek bij giften aan een de culturele ANBI. Er kan dan ook worden volstaan met het in stand laten van die voorwaarde alleen voor culturele ANBI's.

Voorstel

- Voor alle ANBI's zal in de nieuwe situatie gelden dat het liquidatiesaldo besteed moet worden aan een algemeen nuttig doel, en niet meer aan een ANBI met een soortgelijke doelstelling.
- Dit betekent voor gewone ANBI's - niet zijnde een culturele ANBI – dat in de statuten opgenomen moet zijn dat na liquidatie het resterende saldo besteed moet worden aan een algemeen nuttig doel. De huidige regel dat het liquidatiesaldo besteed moet worden bij een ANBI met een soortgelijke doelstelling komt daarmee voor gewone ANBI's te vervallen.
- Voor culturele ANBI's verandert de situatie niet. Bij culturele ANBI's blijft gelden dat in de statuten opgenomen moet zijn dat na de liquidatie het resterende liquidatiesaldo moet worden besteed aan een ANBI met een soortgelijke doelstelling

Resultaat van het onderzoek

Geefbereidheid

De onderzochte maatregel heeft geen effect op de geefbereidheid.

Uitvoerbaarheid

Het niet meer relevant zijn van de vraag wat een soortgelijk doel is voor vele ANBI's, verbetert de uitvoerbaarheid. Het risico op schijnconstructies wordt daarentegen met deze maatregel vergroot, wat de uitvoerbaarheid verslechtert. Per saldo verbetert noch verslechtert daardoor de uitvoerbaarheid.

Handhaafbaarheid

De versoepeling leidt tot een beperkt mindere handhaafbaarheid. Door deze maatregel kan het voor de Belastingdienst namelijk lastiger zijn – vanwege het vervallen van de eis dat gelden na liquidatie aan een ANBI met soortgelijk doelstelling moeten worden besteed - om te handhaven als de ANBI tijdens het 'leven' van de ANBI

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoerbaarheid</i>		•	
<i>Handhaafbaarheid</i>		•	
<i>Werkbaarheid</i>	•		
<i>Complexiteitsreductie</i>	•		
<i>Stichtingbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoeringskosten</i>	<i>incidenteel</i> € PM	<i>structureel</i> € PM	

gelden niet conform het statutaire doel besteed. Of dergelijke situaties zich (veelvuldig) voordoen zal moeten blijken uit monitoring.

Administratieve lasten

De administratieve lasten worden door de versoepeling lager voor ANBI's.

Complexiteitsreductie

De complexiteit van de ANBI-regeling neemt door de versoepeling af. Deze versoepeling vindt plaats door aanpassing van de Uitvoeringsregeling AWR.

Budgettaire effecten

De budgettaire effecten van de maatregel zijn nihil.

Conclusie en verschillen tussen MinFin en SBF

Zowel MinFin als de SBF zien het nut van de voorgestelde maatregel in.

Bestedingscriterium

Inhoud onderzoek:

- ANBI's moeten hun inkomsten daadwerkelijk besteden aan de algemeen nuttige doelstelling.
- Een ANBI mag daarom niet meer vermogen aanhouden dan redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van haar doelstelling (het bestedingscriterium of de anti-oppoteis).
- Dit is een open norm. Dat betekent dat er ruimte is voor discussie tussen de Belastingdienst en ANBI's, die kan leiden tot onduidelijkheid.

Resultaat van het onderzoek

Het onderzoek heeft geresulteerd in een viertal voorstellen die meer duidelijkheid kunnen verschaffen over het bestedingscriterium.

1. Bij impact investment vanuit de opbrengst van het vermogen gaat de Belastingdienst er in beginsel van uit dat dit valt binnen het bestedingscriterium. Nadere regels over wanneer in elk geval geen sprake is of juist wel sprake is van een gefaciliteerde impact investment zullen in overleg met de sector worden uitgewerkt.
2. Bij de schenking van vermogenstitels van een onderneming aan een ANBI wordt geborgd dat de ANBI ter zake van de vermogenstitels voldoende zeggenschap heeft om ervoor te zorgen dat – in verhouding tot de belastingaftrek - voldoende gelden naar goede doelen stromen. Een en ander zal in overleg met de sector verder worden uitgewerkt.
3. De omvang van de aan te houden reserves in het kapitaal (zoals voor marktfluctuaties, continuïteit en toekomstige uitgaven) valt binnen de open norm van het bestedingscriterium. Op dit punt bestaat nog onduidelijkheid met name op het punt van de reserve voor marktfluctuaties. In overleg met de sector zal gekeken worden of de bestaande communicatie op dit punt verder versterkt en verduidelijkt kan worden.
4. ANBI's kunnen - mits onderbouwd vanuit het verleden en al dan niet in overleg met het ANBI-team van de Belastingdienst vastgesteld - kiezen voor een vast uitkeringspercentage.

Consensus tussen Fin en SBF:

Ja

Verschillen tussen Fin en SBF:

Niet van toepassing.

Conclusie:

Met de vier voorstellen wordt meer duidelijkheid geboden aan de sector.

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoerbaarheid</i>		•	
<i>Handhaafbaarheid</i>		•	
<i>Werkbaarheid</i>		•	
<i>Complexiteitsreductie</i>	•	•	
<i>Stichtingbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoeringskosten</i>	<i>incidenteel</i> € n.v.t.	<i>structureel</i> € n.v.t.	

Ex-ANBI's

Inhoud onderzoek:

Ex-ANBI's zijn instellingen die geen ANBI-status meer hebben. Instellingen die sinds 2013 hun ANBI-status hebben verloren, zijn informatieplichtig over de door hun gedane schenkingen zolang hun vermogen hoger is dan € 25.000 (drempel). Zoals ook blijkt uit de kabinetsreactie, is deze renseigneringsverplichting voor zowel ex-ANBI's als de Belastingdienst relatief uitvoeringsintensief en wordt het aantal ex-ANBI's waarop de Belastingdienst toezicht moet houden steeds groter, terwijl er geen definitief afreken- of afsluitmoment is waardoor er geen automatisch einde is aan de toezichtstaak van de Belastingdienst. Welke maatregelen zijn er mogelijk om de uitvoeringslast voor ex-ANBI's en de Belastingdienst te verminderen?

Resultaat van het onderzoek

Optie 1

De uitvoeringslast wordt verlicht door verhoging van de renseigneringsdrempel van € 25.000 naar bijvoorbeeld € 50.000 of € 100.000. Hierdoor vermindert het aantal ex-ANBI's met naar schatting 25% respectievelijk 60% dat moet renseigneren over schenkingen. In deze variant blijft de groep ex-ANBI's echter in stand en groeit deze zonder eindige termijn.

Optie 2

Voor een ex-ANBI ontstaat na een redelijke periode een afrekenverplichting voor de ontvangen fiscaal gefaciliteerde giften/schenkingen. Hierna is er dan geen renseigneringsplicht meer en hoeft de Belastingdienst ook geen toezicht meer hierop te houden.

Over deze optie zal nader worden overlegd met de sector en de invulling ervan vergt meer inzicht in de samenstelling van de vermogens en bestedingen van ex-ANBI's. Om een afrekenverplichting te kunnen vormgeven, zal ook in kaart moeten worden gebracht hoe de hoogte van de afrekenverplichting fiscaal-juridisch kan worden vastgesteld. Hierbij zal ook worden gekeken naar hoe andere Europese landen dit hebben geregeld.

Geefbereidheid

De maatregel heeft naar verwachting geen effect voor de geefbereidheid, omdat het ex-ANBI's betreft.

Uitvoerbaarheid

Positief effect op de uitvoerbaarheid.

Handhaafbaarheid

Optie 1 negatief, optie 2 positief effect op handhaafbaarheid.

GEVOLGEN:	Vergroot	Neutraal	Verkleind
			
<i>Geefbereidheid</i>		•	
<i>Uitvoerbaarheid</i>	•		
<i>Handhaafbaarheid</i>			•
<i>Werkbaarheid</i>	•		
<i>Complexiteitsreductie</i>	•		
<i>Stichtingbereidheid</i>		n.v.t.	
<i>Uitvoeringskosten</i>	<i>incidenteel</i> € PM	<i>structureel</i> € PM	

Administratieve lasten

Nemen structureel af in beide opties.

Complexiteitsreductie

Beperkt voordeel vanwege minder benodigd toezicht op renseignering.

Budgettaire effecten

De budgettaire effecten zijn volgens de eerste inschatting nihil.

Consensus tussen Fin en SBF

De SBF vindt dat een afrekenplicht alleen moet gaan gelden voor nieuwe ex-ANBI's.

Conclusie

Er is draagvlak voor optie 2: het onderzoeken van een afrekenplicht voor ex-ANBI's.

Nieuwe vormen van filantropie

Inhoud onderzoek:

Kunnen nieuwe vormen van filantropie plaatsvinden bij de huidige ANBI-regelgeving? Er zijn drie velden te onderscheiden als het gaat om nieuwe vormen van filantropie:

1. Nieuwe transacties zoals crowdfunding, loketinstellingen en donatieplatforms.
2. Nieuwe financiële instrumenten zoals impact investing en sociale impact bonds.
3. Nieuwe filantropen zoals fondsen bij leven en sociale ondernemers.

Resultaat van het onderzoek

Ad 1. Nieuwe transacties en de intermediaire (commerciële) organisaties (met een zekere maatschappelijke meerwaarde) die deze uitvoeren vertonen grote overeenkomsten met andere reeds bestaande vormen van dienstverlening aan ANBI's.

Ad 2. Veel vermogensfondsen hebben een instandhoudingsverplichting in hun statuten staan. Erfstaters en/of schenkers willen hun stamvermogen voor een lange periode goed laten doen. Bij het beleggen wordt gestuurd op rendement en niet op de maatschappelijke impact van de beleggingsportefeuille. Recent komt meer de gedachte op dat aan de beleggingskant ook kan worden gestuurd op algemeen nuttig doen, ofwel het creëren van maatschappelijk rendement/impact. Bij dit aspect speelt met name interpretatie van de anti-oppoteis/bestedingseis. In het sjabloon anti-oppoteis staan mogelijkheden tot verduidelijking, bijvoorbeeld voor impact investments. Nieuwe regelgeving is voorsnog niet noodzakelijk.

Ad 3. Nieuwe filantropen. Daar waar vroeger filantropisch handelen pas na overlijden plaatsvond, de huidige generatie filantropen veel meer zelf aan het stuur staan van de ANBI en op die manier aan de beleggingskant en aan de ondernemingskant/geefkant impact te realiseren. Dit raakt ook aan discussies over sociaal ondernemen. De door hun gewenste werkwijze sluit niet altijd goed aan op de het huidige ANBI-stelsel met zijn vormeisen waardoor zij een andere werkwijze moeten kiezen.

Geefbereidheid

Niet van toepassing.

Uitvoerbaarheid

Niet van toepassing.

Handhaafbaarheid

Niet van toepassing.

Administratieve lasten

Niet van toepassing.

Complexiteitsreductie

Niet van toepassing.

Budgettaire effecten

Niet van toepassing.

Consensus tussen Fin en SBF

Zowel Fin als SBF zijn van mening dat de huidige ANBI-regelgeving geen belemmeringen lijkt op te leveren bij moderne transactievormen en voldoende mogelijkheden bevat om de anti-oppoteis in relatie tot impact investments soepeler toe te passen. Het is wel zaak alert te blijven op innovaties in de filantropie en de ontwikkelingen goed te volgen. Dit komt ook aan de orde in het regulier overleg tussen MinFin en de SBF.

Verschillen tussen Fin en SBF

Geen

Conclusie

De praktijk kan tot nu toe nog goed uit de voeten met de ANBI-regelgeving. Innovaties in de filantropie vinden hun weg binnen de huidige wet- en regelgeving. Wel is het zaak de ontwikkelingen in de filantropie goed te volgen.